

NR 3

A large, stylized graphic of an umbrella is centered on the page. The umbrella's canopy is a white semi-circle, and its handle is a white vertical rectangle. Three orange circles are positioned on the white canopy, resembling buttons or rivets. The entire graphic is set against a solid orange background.

Szkoda słów

galeria
sztuki
współczesnej
opole
2022

Zespół redakcyjny
Józef Chyży
Agnieszka Dela-
-Kropiowska
Joanna Filipczyk

Łukasz Kropiowski

Magda Wolnicka

Adiustacja i korekta

Ewa Dawidejt-Drobek

Opracowanie graficzne

Anna Cieśla

Patrycja Kucik

Maciej Węgrzyn

Nakład

500 egzemplarzy

GALERIA JEST
SAMORZĄDOWĄ
INSTYTUCJĄ KULTURY
MIASTA OPOLA

Kochani Czytelnicy,

idzie zima! Jednak nie zamartwiajcie się na zapas... W trzecim numerze gazetki mamy dla Was materiały, które:

- a) pomogą przetrwać nadciągający mrok,
- b) wskażą kierunek działania,
- c) ustrzegą przed pochopnymi decyzjami.

Z numeru „Szkoda słów” dowiedziecie się m.in.:

- jakie dzieło sztuki pasuje do Waszego salonu,
- czy Polska jest krajem egzotycznym,
- dlaczego Roman Szczepanek ogląda „Sprawę dla reportera” w TVP,
- jak z *Jesieni średniowiecza* wywróżyć przyszłość.

Trzymajcie się ciepło.

REDAKCJA

Andrzej Tobis – wokół projektu A-Z (Gabloty edukacyjne)

*Czy obraz może opisać rzeczywistość
lepiej niż słowo?*

Obraz i słowo to dwa różne sposoby opisu rzeczywistości. Przez ostatnie kilka tysięcy lat bardzo dużo włożyliśmy wysiłku, żeby nam się te opisy dobrze synchronizowały. Wysiłek trwa już tak długo, że niektórym się wydaje, że one dokładnie się pokrywają. Ale to są cały czas dwa osobne języki. Dlatego nie można powiedzieć, że jeden jest lepszy od drugiego. Są różne, mają odmienną gramatykę.

*Co wynika ze zderzania słów haseł
z obrazami?*

Powstaje nowa jakość. A ponieważ zarówno obraz jak i słowo ciążą w stronę swojej gramatyki, możemy otrzymać poszerzony komunikat – powstaje przestrzeń, w której mogą się pomieścić rozmaite metafory, nowe skojarzenia. Takie zderzenie ma więc potencjał poetycki. Ostatecznie ten potencjał może skutkować czymś ciekawym albo banalnym.

Czy imaginarium „Gablot edukacyjnych A-Z” można z powrotem przepisać na słowa, a jeśli tak, to jakie to musiałyby być

słowa?

Nie za-
sta-
na-

wiałem się nigdy nad tym. Może dlatego, że z założenia respektuję gramatykę każdego z tych dwóch języków. Pozostawiam obraz obrazem i słowo słowem, nie ingeruję w nie. Cała moja praca polega w tym wypadku jedynie na zestawianiu gotowych obrazów – wycinków rzeczywistości i gotowych słów – haseł zaczerpniętych z konkretnego słownika.

Czy Polska jest krajem egzotycznym? Jak wyglądają jej zmiany w ciągu kilkunastu sezonów pracy nad projektem? Szkoda słów?

Moje subiektywne postrzeganie rzeczywistości polega chyba na zachowaniu takiego dystansu, z którego wszystko wydaje się egzotyczne. Jest to trochę moja naturalna skłonność, a trochę jej podkreślanie na potrzeby pracy nad projektem

A-Z przez stosowanie rozmaitych sposobów na resetowanie percepcji.

Polska była więc egzotyczna kiedyś i jest egzotyczna
dziś, pomimo
oczywi-
stych

zmian, które nastąpiły przez te szesnaście lat. Oczywiście, z racji upływu czasu, można by próbować wyciągać jakieś obiektywizujące socjologiczne wnioski, ale to nie jest moim celem. A-Z jest dla mnie konstelacją drobnych fenomenów, która z racji swej masy układa się w jakiś kalejdoskopowy obraz. I tak jak w kalejdoskopie – każda zmiana perspektywy skutkuje nowym obrazem całości.

Ulubione hasło ze słownika?

Sygnał świetlny.

Andrzej Tobis (ur. 1970) – malarz, fotograf. Studiował w filii krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach na Wydziale Grafiki, gdzie uzyskał dyplom w 1995 roku. Od 1996 roku pracuje w Katedrze Kształcenia Ogólnoplastycznego macierzystej uczelni, obecnie jako profesor prowadzi dyplomującą pracownię malarstwa. Zajmuje się głównie malarstwem i fotografią.

Od 2006 roku pracuje nad długofalowym, utopijnym projektem conceptualnym A-Z (*Gabloty edukacyjne*). Punktem wyjścia jest wydany w 1954 roku w Lipsku *Bildwörterbuch Deutsch und Polnisch / Słownik ilustrowany języka niemieckiego i polskiego*, a celem – zilustrowanie fotografiami zawartych w nim haseł.

Artysta przyjął przy tym rygorystyczne założenia: zdjęcia mogą być wykonane tylko na terenie Polski; sytuacje i obiekty nie są ani aranżowane, ani cyfrowo montowane – muszą być odnalezione w otaczającej rzeczywistości; każde hasło w wersjach niemieckiej i polskiej opatrzone jest numerem indeksu z oryginalnego słownika, a zdjęcie oraz umieszczone pod nim na białym pasku hasło stanowią integralną całość.

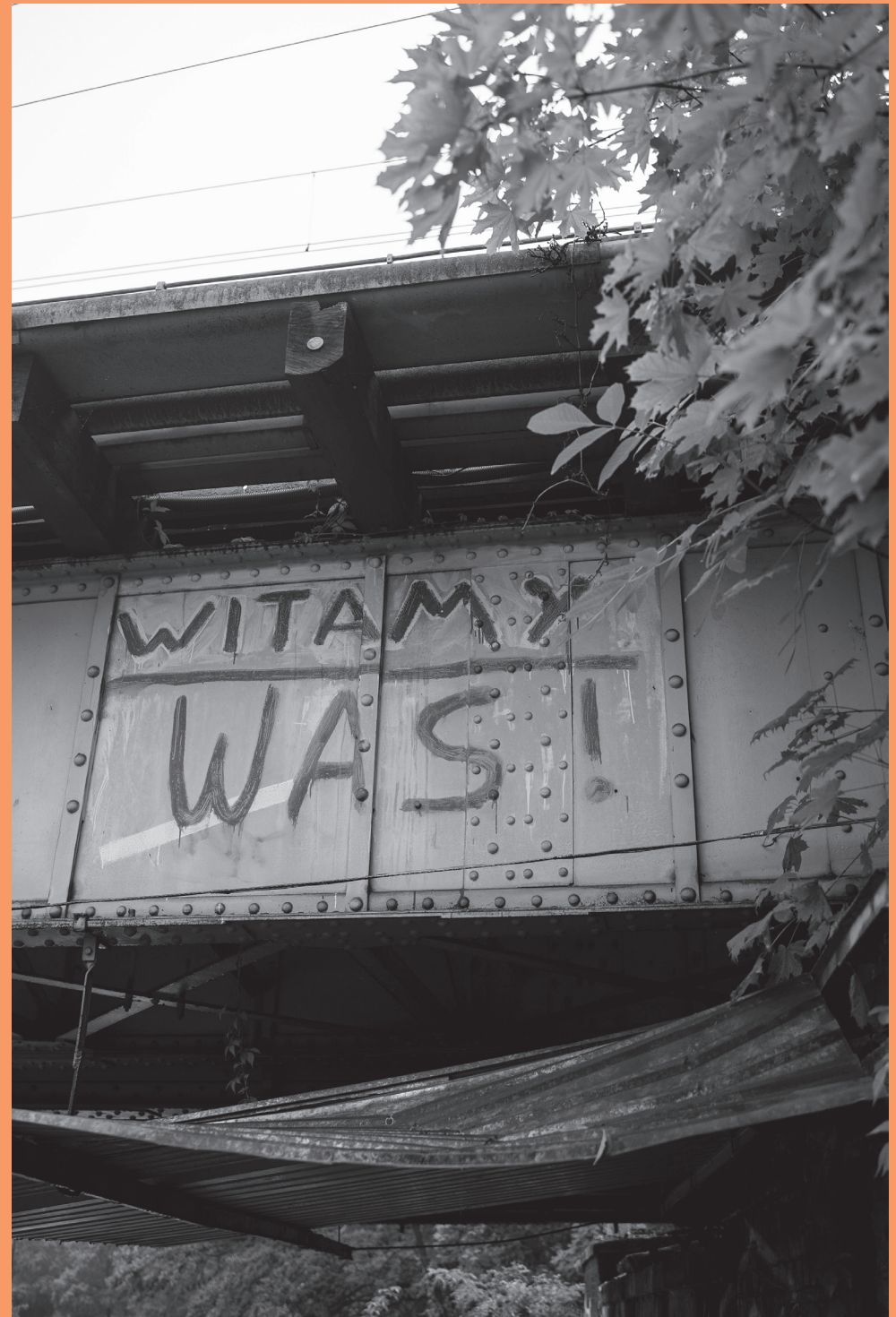
2 grudnia 2022 roku w Galerii Sztuki Współczesnej w Opolu otworzymy wystawę prac Andrzeja Tobisa zatytułowaną *Ruch Polski wokół Słońca*, będącą wyborem prac z projektu A-Z (*Gabloty edukacyjne*) w kontekście zmieniających się pór roku.

Osiedlo- we historie

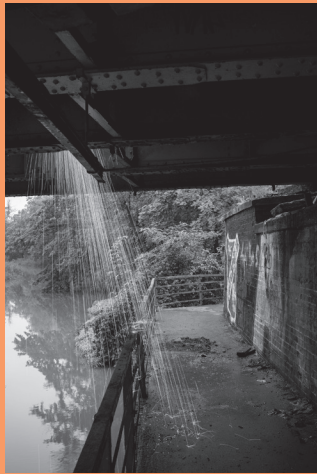
DOKUMENT FOTOGRAFICZNY
Z WYSPY PASIEKI 2022

AUTOR: SŁAWOMIR MIELNIK

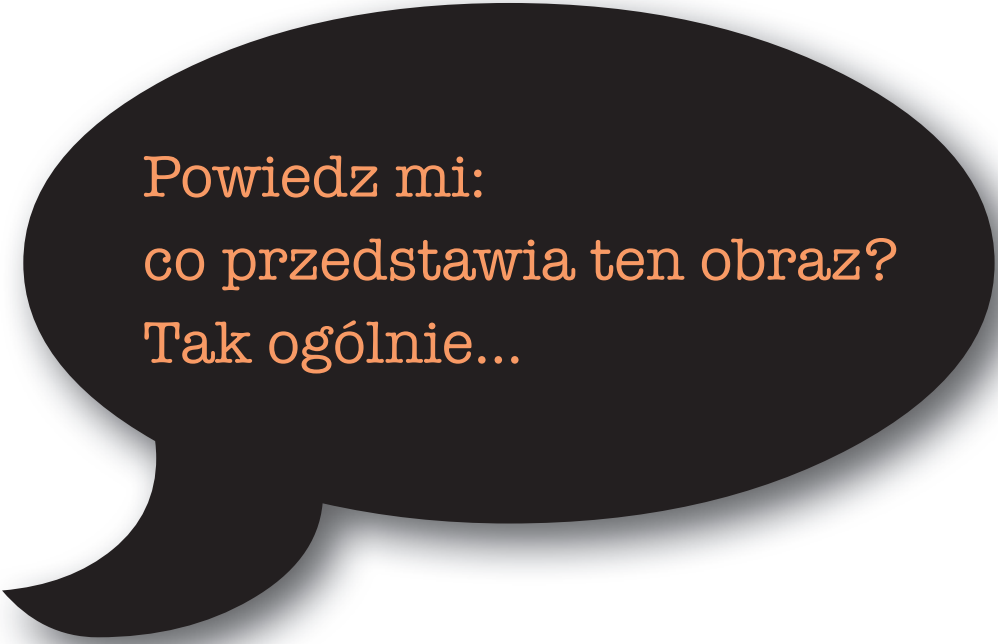
ZDJĘCIA POWSTAŁY W RAMACH
FESTIWALU WYSPY PASIEKI

Powiedz mi:
co przedstawia ten obraz?
Tak ogólnie...

Pomniki w Opolu

Ru- bryka nie- ludz- ka

Gwiazda ekranu

**Mireli Bukale,
która w galerii
31 sierpnia 2022 r.**

**opowiadała o sobie w cyklu „Z naszego kalendarza”, towa-
rzyszyła Fredzia – mała jamniczka w kolorze określanym
jako „czarny, podpalany”.**

**Fredzia wystąpiła także w filmie o Mireli, który mogliśmy
obejrzeć na spotkaniu.**

**Przy okazji pobytu w galerii, sięgając do kącika z prasą,
Fredzia zobaczyła w naszej gazetce nr 2 relację z pobytu
Ponyo i zapragnęła zostać gwiazdą nie tylko ekranu, ale
także prasy drukowanej.**

I oto jest.

NIE BAW SIĘ W GALERII!

Jakie dzieło sztuki pasuje do Twojego salonu?

Z wystrojem wewnątrz nie ma żartów. Wszyscy chcemy czuć się dobrze w swoich mieszkaniach. Dlatego, chroniąc Cię przed pochopnymi bądź nawet lekkomyślnymi decyzjami estetycznymi, proponujemy niezawodny QUIZ: „jakie dzieło sztuki pasuje do Twojego salonu?”

1. Zbliżają się Twoje urodziny, tym razem to „okrągły” jubileusz i zamierzasz zorganizować coś specjalnego. Gdzie urządzisz przyjęcie?

- A) W McDonald's
- B) W „Haju”
- C) W eleganckiej włoskiej restauracji
- D) W Galerii Sztuki Współczesnej

2. W jesienny wieczór zasiadasz w fotelu z aromatyczną herbatą, masz ochotę poczytać – jaką książkę wybierasz?

- A) Cokolwiek jest pod ręką, a najlepiej włączę jednak telewizor...
- B) *Diunę* Franka Herberta
- C) *Nad Niemnem* Elizy Orzeszkowej

- D) *Dlaczego Duchamp nie chesał się z przedziałkiem?* Anny Markowskiej

3. Co cenisz w sztuce?

- A) Niską cenę
- B) Dobrą zabawę
- C) Warsztat artystyczny
- D) Koncept

4. Znajomi proponują Ci wyjazd na wystawę Anisha Kapoora. Jaka jest Twoja reakcja?

- A) A co to za jeden?
- B) To nawet może być zabawne...
- C) Nie interesuje mnie tego typu sztuka.
- D) Tak!!! W końcu wystawa Anisha Kapoora w Polsce!

5. Gdyby Twoje życie miało być filmem, jaka byłaby jego ścieżka dźwiękowa?

- A) „Hity na Czasie” Radia Eska
- B) Beastie Boys *Check Your Head*
- C) Céline Dion *Let's Talk About Love*
- D) John Cage *Music of Changes*

Uwaga! Wynik:

Jeśli przeważały odpowiedzi A: niezbyt

często myślisz o swym salonie w kategoriach artystycznych, raczej nie przytrafiają Ci się także estetyczne dylematy. Odpowiednia dla Twojego mieszkania jest tkanina artystyczna z sentencją „Live, Laugh, Love” lub inne dzieło z regału ze sztuką w Castoramie.

Jeśli przeważały odpowiedzi B: lubisz

provokować i dobrze się bawić. Jako że cenisz sobie nieoczywistą estetykę oraz ironię, odpowiednie dla Twego salonu będą plakaty horrorów Johna Carpentera lub ewentualnie obrazy Aleksandry Waliszewskiej.

Jeśli przeważały odpowiedzi C: cenisz walory tradycyjnej plastyki i piszesz zjadliwe opinie w internecie o wystawach w galeriach sztuki współczesnej (wiemy, że to Ty!). Twe oko będzie cieszyć nastrojowy pejzaż lub scena rodzajowa, np. *Dzieci z wróbelkiem*.

Jeśli przeważały odpowiedzi D: jesteś

publicznością naszych marzeń, załoga GSW Cię kocha! Odpowiedni dla Twego salonu będzie *Plan bitwy pod Kłobuckiem* Jerzego Koszałki lub – jeśli masz więcej miejsca – instalacja Mateusza Choróbskiego.

HOROSKOP¹

Kochani entuzjaści wiedzy ezoterycznej pragnący poznać przyszłość zapisaną w gwiazdach! Na zbliżający się okres mroku oraz słoty przygotowałem coś specjalnego. Wasz los – wydarzenia, które będą miały miejsce tej jesieni i zimy – wywróżyłem z ksiąg na czasie: *Jesieni średniowiecza* Johana Huizingi (JŚ), *Zmierzchu Cesarstwa Rzymskiego* Edwarda Gibbona (ZCR) oraz *Upadku Cesarstwa Rzymskiego na Zachodzie* tegoż autora (UCRnZ)². Powodzenia!

Ilustracja
Ada Kropiowska

WODNIK – (JŚ, s. 115): „Trzymali się bardzo surowej reguły zakonnej, której najbardziej wyszukane postanowienie głosiło, że latem musieli się ubierać ciepło, w futra i podbite futrem czapki, oraz palić ogień na kominku, podczas gdy w zimie wolno im było nosić tylko surdut”. Koniecznie porzuć wymogi mody na rzecz zdrowia – noś czapkę, osłaniaj nerki.

R999 – (JŚ, s. 29): „Trędowaci hałasowali grzechotkami i odbywali procesje, żebracy jęczeli po kościołach i wystawiali na pokaz swoją szpetotę”. Może już czas wyprowadzić się z centrum miasta?

BARAN – (UCRnZ, s. 385): „Możemy więc wyciągnąć stąd radosny wniosek, że na świecie każda epoka wzmogła i nadal wzmacnia prawdziwe bogactwo, szczęście, wiedzę, a może też cnotę rasy ludzkiej”. Nie wierz we wszystko, co czytasz!

B9K – (JŚ, s. 30): „Na skutek różnorodności form, poprzez które wszystko przenikało do umysłu, życie codzienne miało żywiołowy wdzięk i namiętą sugestywność, ujawniające się w nastrojach zróżnicowanych, od prymitywnej rozwiązłości [...] aż po serdeczne wzruszenia”. Tej jesieni warto się ustatkować...

BLIŹNIĘTA – (UCRnZ, s. 385): „Z nędznego położenia [...] człowiek stopniowo dźwignął się, by [...] przepłynąć ocean i zmierzyć niebiosą”. W Twym gospodarstwie domowym może dojść do awarii hydraulicznych. Mierz siły na zamiary.

RAK – (UCRnZ, s. 385): „Na szczęście dla ludzkości pożyteczniejsze, a w każdym razie niezbędniejsze prace mogą być wykonywane również przy braku większych talentów”. Tej zimy znajdziesz spokój i ukojenie.

LEW – (JŚ, s. 69): „Poczucie czci było wtedy tak żywotne, że sprawy te wydawały się jeszcze pełne znaczenia, wzniosłe i piękne. Jakże inaczej zrozumieć fakt, że ustępowanie sobie pierwszeństwa trwało zwykle około kwadransa? [...] Każdy, komu należało ucałować rękę, chował ją, aby uniknąć tej oznaki czci”. Dbaj o higienę rąk.

PANNA – (JŚ, s. 51): „Dla ludu jego własny los i wydarzenia owych czasów były tylko nieprzerwanym pasmem złej gospodarki i wyzysku [...], drożyzny, nędzy i zarazy”. Czerp siłę z tego, co niezmiennie!

WAGA – (JŚ, s. 49): „Poza sferą sztuki wszędzie panuje ciemność”. Zaleca się w bieżącym kwartale wizytę w Galerii Sztuki Współczesnej.

SKORPION – (JŚ, s. 314): „Wyciągnawszy ramiona ludzie Średniowiecza ściągnęli niebo na ziemię”. Dzięki wytrwałości oraz natarczywości zamienisz, aż do najdrobniejszych szczegółów, marzenia w rzeczywistość.

STRZELEC – (UCRnZ, s. 384): „Mróz, ubóstwo, życie wśród niebezpieczeństw i trudów wzmacnia siłę i odwagę”. Ceny energii Cię zaskoczą, ale jakoś to będzie...

KOZIOROŻEC – (ZCR, s. 354): „Wielki Moguł miał 3000 czy 4000 słoń, które winien był posiadać, miał tylko 500”. Masz zdecydowanie zbyt mało zwierząt, przygarnij kilka na zimę.

- 1 Opracował Tadeusz – starszy specjalista.
- 2 Bibliografia biblioteczna: J. Huizinga, *Jesień średniowiecza*, przeł. Tadeusz Brzostowski, Warszawa 1996; E. Gibbon, *Zmierzch Cesarstwa Rzymskiego*, t. 1, przeł. Stanisław Kryński, Warszawa 1995; tenże, *Upadek Cesarstwa Rzymskiego na Zachodzie*, przeł. Irena Szymańska, Warszawa 2000.

**NIE BIERZ DZIECKA
DO GALERII**

Ilustracja: Józef Chyży

Złote myśli

Pewnego dnia przestałem
filozofować i zajęłem się
myśleniem.

Witold Stypa, 11.06.2022
(otwarcie wystawy „Rzeźba
w wyobraźni”)

Niemal równo rok temu –
stojąc w tym samym miejscu –
powiedziałem, że te otwarcia
są dla mnie coraz trudniejsze,
bo coraz gorzej prezentuję
się na tle coraz młodszych
i coraz piękniejszych
absolwentów. Z przykrością
muszę stwierdzić, że ten
kontrast w tym roku chyba się
pogłębił.

Bartosz Posacki, 8.07.2022
(otwarcie wystawy „Dyplomy
Wydziału Sztuki
Uniwersytetu Opolskiego 2022”)

Druga połowa mojego filmu jest
trochę nudniejsza, dlatego są
ciastka.

Mirela Bukała, 31.08.2022
(spotkanie z cyklu „Z naszego
kalendarza”)

Inni o Galerii

Galeria Sztuki Współczesnej
plac Teatralny 12, Opole

Uzyskaj więcej opinii

Bartosz Posacki
9 opinii

★★★★★ 2 lata temu

Warte odwiedzenia ale nie na długo

Odpowiedz

KWESTIONARIUSZ

Na pytania odpowiada Roman Szczepanek, który pisze piosenki dla siebie, a czasem teksty piosenek dla innych (ostatnio *Nie ma nas* dla Tomka Makowieckiego i Kasi Nosowskiej), zaprasza ulubionych artystów na OPO Festival (Courtney Barnett, Kevin Morby) i promuje kulturę wysoką w klubokawiarni społecznej OPO. (Jak sam twierdzi) z różnym skutkiem.

Z którego dachu w Opolu jest najlepszy widok?

Unikam dachów ze względu na lęk wysokości, ale jeśli musiałbym już ryzykować życie, to wybrałbym dziurawy dach starej kamienicy przy Grunwaldzkiej, gdzie mieszkam. Bardzo lubię tę ulicę. I miałbym szansę spaść do salonu, a nie na chodnik.

Z kim najchętniej poszedłbyś/poszłabyś na wystawę sztuki współczesnej?

Z mrówkojadem, jak Salvador Dali.

Twój ulubiony artysta/ka?

Obecnie Malewicz. Jedni uważali go za Polaka, drudzy za Rosjanina, jeszcze inni za Ukraińca, a do tego namalował *Czarny kwadrat na białym tle*. Czy można sobie wyobrazić lepszą metaforę sytuacji, w jakiej się znaleźliśmy?

Najlepsze wspomnienie związane z Opolem?

Niedzielne zakupy w domu handlowym „Opolanin” i ruchome schody, które były największą atrakcją takich rodzinnych wyjazdów. W szczególności wbieganie do góry po schodach jadących w dół lub na odwrót.

Gdzie w Opolu można zjeść dobre pierogi?

Dobre pierogi jadam od święta u mamy. Jeśli chodzi o tradycyjne dania barowe, to ostatnim moim odkryciem jest zlokalizowana na Zaodrze „Iskierka”. Nie przypadkiem przetrwała na rynku czterdzieści lat.

W Opolu nie polecasz...

Małomiasteczkowej mentalności.

Gdzie jeździsz na wakacje?

Dwukrotnie zdarzyło mi się spędzić wakacje na Podlasiu. To idealne miejsce dla kogoś, kto tak jak ja nie lubi turystów, atrakcji turystycznych i biur podróży. Jest tam wiele do odkrycia również w sferze mentalnej. To Polska, z której istnienia wcześniej nie zdawałem sobie sprawy, z cerkwiami, drogami nie zawsze pokrytymi asfaltem i ludźmi żyjącymi we własnym uniwersum. Brzydota Białegostoku potrafi być równie fascynująca jak piękna plaża w niedalekim Supraślu, tamtejsze targowisko i prawdopodobnie najlepsze babki ziemniaczane na Ziemi.

Ostatnio oglądane/czytane?

„Sprawa dla reportera” w TVP i *Najpiękniejsza para piersi na świecie* Rolanda Topora. W jednym i drugim przypadku ze względu na dużą dawkę absurdu, którego w tych trudnych czasach potrzeba nam, jak nigdy wcześniej.

Trzy kawałki/albumy z Twojej playlisty wszech czasów?

Klaus Mittfoch – *Strzeż się tych miejsc*, Brygada Kryzys – *To co czujesz, to co wiesz*, T.Love –

Wychowanie. Wybrałem polskie piosenki, by łatwiej było mi taką playlistę wszech czasów stworzyć.

Mieszkasz z kimś nieludzkim?

Z czarną Gretą.

Gdzie siadasz, gdy w Opolu świeci słońce?

Ostatnimi czasy przed OPO.

Gdybyś miał/a milion na kulturę w Opolu, co byś zrobił/a?

Byłaby to prawdopodobnie moja jedyna szansa w życiu na zostanie milionerem, więc zastanowiłbym się nad zdefraudowaniem tych pieniędzy, ale w jakiś rozsądny sposób i w granicach prawa, na przykład poprzez zorganizowanie własnego koncertu. Potem – niczym wytrawny polityk – starałbym się przekonać wszystkich dookoła, że było warto, że to z pożytkiem dla miasta, że zaprocentuje w przyszłości.

Jak będzie wyglądać Opole w 2029 roku?

Widzę miasto tętniące nocnym życiem, Krakowską z kawiarniami i klubami. A na Bolko piękny ogród botaniczny w miejscu zoo.

SZKODA

WYSTAWY
(I WYDARZENIA
TOWARZYSZĄCE)
W GSW W OPOLU
PL. TEATRALNY 12

1–30 października

Julia Klewaniec *Cichy rasizm*
Opolski Festiwal Fotografii
Galeria Aneks GSW

28 października – 20 listopada

Julia Gryboś & Barbora Zentková
Daily Swallowed Dilemma
Kurator: Łukasz Kropiowski
Sale główne GSW

28 października (piątek)

g. 18.00 – wernisaż
z performansem muzycznym
/ wstęp bezpłatny

29 października (sobota)

g. 16.00 – oprowadzenie
autorskie po wystawie
4 listopada (piątek) g. 17.00 –
oprowadzenie po wystawie
z tłumaczeniem na polski
język migowy

g. 18.00

– wykład
Dawida Bachryja
*Wypalenie zawodowe – przyczyny,
objawy, przeciwdziałanie*

6 listopada (niedziela)

g. 16.00 – oprowadzenie
kuratorskie po wystawie

9 listopada (środa) g. 18.00

– Łukasz Zalewski, *Sesja
relaksacji prowadzonej*
/ wstęp bezpłatny,
obowiązują zapisy,
szczegóły na stronie GSW

13 listopada (niedziela)

g. 16.00 – oprowadzenie po
wystawie w języku ukraińskim

19 listopada (sobota)

g. 9.00–16.00 –
warsztaty rozwojowe
*Jak chronić się
przed wypaleniem
zawodowym?*
Prowadzi Dawid Bachryj
/ cena: 350 zł, szczegóły
na stronie GSW

4 listopada – 4 grudnia

Barbara Gębczak *Turawa*
Kuratorka: Agnieszka Dela-
-Kropiowska
Galeria Aneks GSW

4 listopada (piątek) g. 16.00

– wernisaż
/ wstęp bezpłatny

2 grudnia 2022 – 29 stycznia 2023

Andrzej Tobis *Ruch Polski
wokół Słonica*
Koordynacja: Joanna Filipczyk
Współpraca: galeria Jednostka
Sale główne GSW

2 grudnia (piątek) g. 16.00

– wernisaż
/ wstęp bezpłatny

UCZEST-
NICZYĆ

WYBRANE
WYDARZENIA
W GSW
PL. TEATRALNY 12

WARSZTATY FOTOGRAFICZNE

4–25 października

(grupa zamknięta)

g. 17.00–19.30

Patrzę, widzę, fotografuję
Prowadzenie: Fundacja 2.8

RUCH W GALERII

17 listopada (czwartek)

g. 11.00 – *Lekcja siedząca*
Prowadzenie: Natalia Iwaniec
/ wstęp bezpłatny

g. 19.00 – *Lekcja Gaga/people*.
Prowadzenie: Natalia Iwaniec /
zapisy: mwolnicka@galeriaopole.pl
/ wstęp: 15 zł

ARCHITEKTURA

15–23 października

Pokaz i prezentacje wybranych
dyplomów studentów kierunku
Architektura i Urbanistyka
Politechniki Opolskiej
(sala dolna GSW)
/ wstęp bezpłatny

21 października (piątek)

Światowy Dzień Architektury
g. 12.00–17.00 – warsztaty
dla dzieci: budowanie miasta
z kartonu (plac Jana Pawła II)
/ wstęp bezpłatny

g. 13.00–16.00 – prelekcje
zaproszonych gości
i panel dyskusyjny na temat
dostępności i projektowania
uniwersalnego

(sala dolna GSW)
/ wstęp bezpłatny

STREFA DOBROstanu

17 października – 19 grudnia

g. 17.00–19.00 – spotkania
rękodzielnicze dla młodzieży
i dorosłych

Prowadzenie: Małgorzata
Wolnicka (sala dolna)
/ wstęp bezpłatny

Z NASZEGO KALENDARZA...

Cykl spotkań z autorami
i autorkami ilustracji do
kalendarza GSW na rok 2022
(sala dolna)

/ wstęp bezpłatny

26 października (środa)

g. 18.00 – Łukasz Rożański

30 listopada (środa)

g. 18.00 – Mateusz Domeradski

28 grudnia (środa)

g. 18.00 – Ewelina Kędzia

NR 3

szkoda

stół

galeria
sztuki
współczesnej
opole
2025